

Teža spletne slovenistične literarne vede

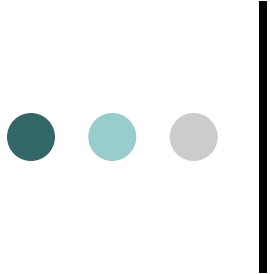
Miran Hladnik

Slovenistika

- Akademska disciplina: jezikoslovje + literarna veda
- Literarna veda: 50 učiteljev in raziskovalcev na univerzah in inštitutih, ~1000 študentov na treh slovenskih univerzah (in 1800 študentov na 50 tujih univerzah)
- Proračun 10 mio eur/leto

Velika deklarativna pomembnost : majhen finančni in kadrovski delež

Kaj vse ovira dostop do slovenističnega znanja?

- Tujci: nepoznavanje jezika
- Nepoznavanje strokovnega žargona
- Publikacije so dostopne samo v knjižnicah
- Publikacije so dostopne samo v slikovnem faksimilu in po njih ni mogoče iskati niti jih kopirati
- E-publikacije niso indeksirane in jih iskalnik zato ne najde

Do znanja se je vedno treba pomujati.

Prost dostop pomeni

- objavo na internetu
- zastonj dostop
- možnost kopiranja, razmnoževanja
- + možnost objavljanja, komentiranja

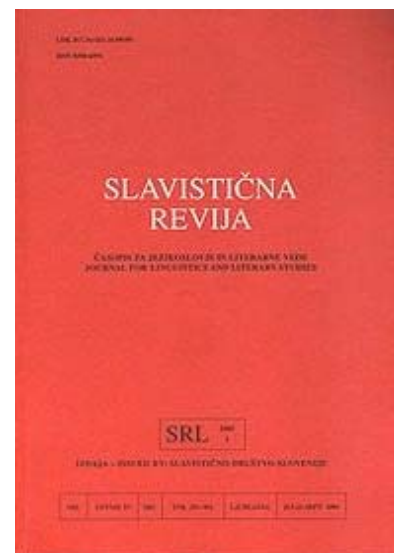

Publikacijski kanali

- Revije
- Monografije
- Zborniki
- Založbe
- Podatkovne zbirke
- Forumi

Slovenistična literarnovedna periodika

- Slavistična revija
- Jezik in slovstvo
- Primerjalna književnost
- Slovene Studies

Vse revije so z enoletnim zamikom prosto dostopne na spletu, nekatere tudi za pretekla desetletja.

Pospletenje omogočata državna subvencija in to da jih izdajajo društva in ne založbe!

Zbirke monografij

- [Slavistična knjižnica](#) (SdS)
- Zora (UMb)
- Literarni leksikon > Studia litteraria (ZRC SAZU)
- Novi pristopi (Kulturno-umetniško društvo Literatura)
- Diplomatska dela, disertacije, učbeniki (UL, UMb)

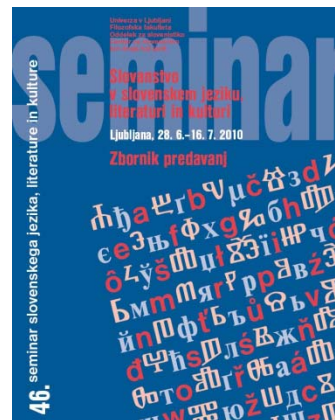
V vzporedni spletni izdaji so dostopni samo zadnji zvezki Slavistične knjižnice in posamezne druge monografije.

Zborniki

- Obdobja
- SSJLK
- Zbornik SdS
- Jubilejni zborniki (Trubarjev, Levstkov, Trdinov, Kidričev ...)

Spletno dostopni so vsi zborniki, izdani v zadnjem času na Filozofski fakulteti v Ljubljani ali pri Slavističnem društvu Slovenije.

Založbe

- Slovenski gledališki muzej ([Taras Kermauner, Rekonstrukcija in reinterpretacija slovenske dramatike](#))
- (ZRC) SAZU
- Mohorjeva družba
- Znanstvena založba FF v Ljubljani
- Univerza v Mariboru
- Slovenska matica
- Slavistično društvo Slovenije
- Literarno-umetniško društvo Literatura

Na spletu objavlja vzporedno samo Slavistično društvo Slovenije.

Podatkovne zbirke na spletu

- [Diplomske naloge iz slovenske književnosti](#)
- [Zgodovinski roman](#)
- [Kmečka povest](#)
- [Slovenski biografski leksikon](#)
- Wikipedija (študentski projekti):
  - [Wikiprojekt Slovenski literarni zgodovinarji](#)
  - [Wikiprojekt Slovenska literarna veda in Portal:Literatura](#)

WIKIPEDIJA
Prosta enciklopedija

Strokovna literatura na spletu

- Stare literarnovedne knjige in članki na Wikiviru
- Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva ([e-ZISS](#))
- Predavanja na [Videolectures](#)
- Posamezne publikacije ([Praktični spisovnik](#), [Slovenski zgodovinski roman](#), [Slovenska kmečka povest](#))

Leposlovje na spletu

- [BeSEDA](#) (Franko Luin)
- [dLib](#) (Digitalna knjižnica Slovenije)
- [Nova beseda](#) (Primož Jakopin)
- [Slovenska leposlovna klasika](#) (Wikivir)
- TraDok (nemške knjige v slovenščini)
- [Google Knjige](#) in [Archive.org](#)

Pobude za spletno objavlanje so prihajale iz tujine!

Prost dostop jutri

- Ovire
  - Nezaupljivost stroke (posameznikov in univerze) do virov v prostem dostopu
  - Negativna vloga (“sovražni govor”) založb in avtorske agencije
  - Negativna vloga copyrighta
- Perspektive
  - Licence [creative commons](#)
  - Nov koncept avtorstva (intelektualna lastnina > javno dobro)
  - Namere univerz za vzpostavitev repozitorijev
  - Strokovno ozaveščanje v stalni diskusiji ([forum Slovlit](#)) in preko objav ([Academia.edu](#))

Literatura

- Borgman, C. L. (2007). *Scholarship in the Digital Age: Information, Infrastructure and the Internet*. MIT Press.
- Greenberg, M. L. in A. Emmet (2010, 4. sept.). Zakaj potrebujemo gibanje Prosti dostop: Problem znanstvenega komuniciranja. *Delo, Sobotna priloga*. 30–31.
- Hladnik, M. (2008, 20. dec.). *Slovene student projects in Wikipedia and Wikisource*.
- Hladnik, M. (2009). *Infrastruktura slovenistične literarne vede*. *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*.